

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä 10 päivänä kesäkuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/308/ETY muuttamisesta

(2000/C 177 E/03)

KOM(1999) 352 lopull. — 1999/0152(COD)

(Komission esittämä 19 päivänä heinäkuuta 1999)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 47 artiklan 2 kohdan ensimmäisen ja kolmannen virkkeen sekä 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

noudattavat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artiklassa tarkoitettua menettelyä,

sekä katsovat, että

1. neuvoston direktiivi 91/308/ETY rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä (jäljempänä "direktiivi") annettiin 10 päivänä kesäkuuta 1991 ⁽¹⁾.
2. komissio on laatinut Euroopan parlamentille ja neuvostolle kaksi kertomusta, joissa annetaan direktiivin 17 artiklan mukaisesti tietoja direktiivin täytäntöönpanosta ja rahanpesun torjuntatoimissa saavutetusta edistyksestä ⁽²⁾.
3. komission kahdesta kertomuksesta antamissaan mietinnöissä ja päätöslauselmissa Euroopan parlamentti kehotti saattamaan vuoden 1991 direktiivin ⁽³⁾.
4. järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa käsittelevässä korkean tason työryhmän toimintasuunnitelmassa, jonka Amsterdamissa 16.–17. kesäkuuta 1997 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi, ja erityisesti sen suosituksessa 26, vaadittiin tehostamaan rahanpesun torjuntatoimia ⁽⁴⁾.
5. on tarpeen, että direktiivi, joka on tärkeimpiä kansainvälisiä välineitä rahanpesun torjunnassa, saatetaan ajan tasalle komission päätelmien sekä Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden esittämien toiveiden mukaisesti; näin direktiivin pitäisi olla tämän alan parhaan kansainvälisen käytännön

mukainen ja sen pitäisi edelleen asettaa korkeatasoiset standardit rahoitussektorin ja muiden rahanpesulle alttiiden toimintojen suojaamiseksi rikollisen toiminnan tuottaman hyödyn haitallisilta vaikutuksilta,

6. palvelukaupan yleissopimuksen mukaan jäsenvaltiot voivat hyväksyä tai toimeenpanna toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä julkisen moraalien suojelemiseksi sekä toteuttaa toimenpiteitä vakauden ja luotettavuuden turvaamiseksi, mukaan lukien rahoitusjärjestelmän vakauden ja eheyden turvaaminen; näillä toimenpiteillä ei tulisi asettaa rajoitteita, jotka eivät ole tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi;
7. direktiivissä ei todeta selvästi, minkä jäsenvaltion viranomaisille niiden luotto- ja rahoituslaitosten sivukonttorien, joiden pääkonttori on toisessa jäsenvaltiossa, tulee ilmoittaa epäilyttävistä liiketoimista eikä direktiivissä myöskään säädetä siitä, minkä jäsenvaltion viranomaisten on valvottava, että kyseiset sivukonttorit noudattavat direktiivin 11 artiklaa,
8. tätä kysymystä on käsitelty direktiivin 13 artiklan mukaisesti perustetun rahanpesua käsittelevän yhteyskomitean kokouksissa; sen jäsenvaltion viranomaisille, jossa sivukonttori sijaitsee, tulee ilmoittaa epäilyttäviistä liiketoimista, ja näiden viranomaisten on täytettävä edellä mainitut velvollisuudet,
9. vastuun jakamisesta on säädettävä selvästi direktiivissä muuttamalla direktiivin 1 artiklaan sisältyvää "luottolaitoksen" ja "rahoituslaitoksen" määritelmää,
10. Euroopan parlamentti katsoo, että valuutanvaihtotoimistojen ja valuutansiirtotoimistojen toiminnot ovat alttiita rahanpesulle; näiden toimintojen tulisi jo kuulua direktiivin soveltamisalaan; tilanteen selventämiseksi nämä toiminnot on sisällytettävä selvästi direktiivin soveltamisalaan,
11. jotta rahoitusala kuuluisi mahdollisimman kattavasti direktiivin soveltamisalaan, on ilmaistava selvästi, että direktiiviä sovelletaan neuvoston direktiivissä 93/22/ETY (sijoituspalveludirektiivi) ⁽⁵⁾ tarkoitettuihin sijoituspalveluyrityksiin,

⁽¹⁾ EYVL L 166, 28.6.1991, s. 77.

⁽²⁾ KOM(95) 54 lopullinen ja KOM(1998) 401 lopullinen.

⁽³⁾ Asiakirja A4-0187/96 ja EYVL C 198, 8.7.1996, s. 245; Asiakirja A4-0093/99 ja EYVL C ...

⁽⁴⁾ EYVL C 251, 15.8.1997, s. 1.

⁽⁵⁾ EYVL L 141, 11.6.1993, s. 27.

12. direktiivissä jäsenvaltiot veloitetaan vain torjumaan huumarikoksista saatavien voittojen pesua; viime vuosina rahanpesun määritelmää on pyritty laajentamaan siten, että se kattaa useampia alkurikoksia eli rahanpesun taustalla olevia rikoksia, mikä käy ilmi esimerkiksi rahanpesun torjuntaa johtavan rahoitusalan kansainvälisen rahanpesutyöryhmän (Financial Action Task Force, FATF) vuonna 1996 tarkistetuista 40:stä suosituksesta,
13. alkurikosten määritelmän laajentaminen helpottaa epäilyttävien liiketoimien ilmoittamista ja tämän alan kansainvälistä yhteistyötä; direktiivi on saatettava tältä osin ajan tasalle,
14. rahanpesua, rikosentekovälineiden ja rikoksen tuottaman hyödyn tunnistamista, jäljittämistä, jäädyttämistä, takavarikkoa ja menetetyksi tuomitsemisesta koskevassa yhteisessä toiminnassa 3 päivältä joulukuuta 1998, jonka neuvosto on hyväksynyt Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella ⁽¹⁾ jäsenvaltiot sitoutuvat rahanpesun kriminalisointia varten tekemään kaikista yhteisessä toiminnassa määritellyistä törkeistä rikoksista alkurikoksia,
15. direktiivissä säädetään velvoitteista, jotka koskevat erityisesti ilmoittamista epäilyttävistä liiketoimista; olisi tarkoituksenmukaista ja järjestäytyneestä rikollisuudesta koskevan toimintasuunnitelman mukaista, että direktiivissä säädetty rahanpesun kieltäminen ulotettaisiin huumarikosten lisäksi koskemaan kaikkea järjestäytyneestä rikollisuudesta sekä petoksia, korruptiota ja muita lainvastaisia toimia, jotka vahingoittavat yhteisöjen taloudellisia etuja perustamissopimuksen 280 artiklan tarkoittamalla tavalla,
16. tällaisten petosten, korruption ja muiden lainvastaisten toimien kyseessä ollessa rahanpesun torjunnasta vastuussa olevien jäsenvaltioiden viranomaisten ja komission tulisi tehdä yhteistyötä ja vaihtaa tarvittavia tietoja,
17. neuvosto hyväksyi 21 päivänä joulukuuta 1998 Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.3 artiklan perusteella yhteisen toiminnan, jonka mukaan rikollisjärjestöön kuuluminen on rikos Euroopan unionin jäsenvaltioissa ⁽²⁾ tämä yhteinen toiminta heijastaa jäsenvaltioiden yksimielisyyttä siitä, että tällä alalla tarvitaan yhdenmukainen lähestymistapa,
18. kuten direktiivissä edellytetään, jokaisen jäsenvaltion rahoitusalan edustajat ja erityisesti luottolaitokset ovat tehneet ilmoituksia epäilyttävistä liiketoimista; voidaan havaita, että rahoitusalan valvonnan tiukentuminen on pakottanut rahanpesua harjoittavat tahot etsimään vaihtoehtoisia menetelmiä rikollisista toimista saatujen voittojen alkuperän salaamiseksi,
19. rahanpesua harjoittavat tahot ovat suuntautumassa yhä enemmän rahoitusalan ulkopuoliseen liiketoimintaan; tämän osoittavat myös rahoitusalan rahanpesutyöryhmän rahanpesun tekniikoista ja toimintatavoista tekemät tutkimukset,
20. direktiivin 12 artiklassa ulotetaan direktiivissä säädetyt velvoitteet koskemaan myös muita rahoitusalan ulkopuolisia riskialttiita ammatteja ja yrityslajeja,
21. rahanpesulle alttiista rahoitusalan ulkopuolisesta liiketoiminnasta on keskusteltu useaan otteeseen rahanpesun yhteyskomiteassa,
22. direktiivin velvoitteet, jotka koskevat henkilöllisyyden todistamista, rekisterien ylläpitoa ja epäilyttävien liiketoimien ilmoittamista, on ulotettava koskemaan rajoitettua määrää ammatteja ja toimintoja, joiden on osoitettu olevan alttiita rahanpesulle,
23. direktiivin säännöksiä on sovellettava notaareihin ja itsenäisiin lakimiesammattien harjoittajiin näiden suorittaessa määrältään rajoitettuja rahoitus- tai yritystoimintaan liittyviä liiketoimia, joihin liittyy suurin riski siitä, että mainittujen lakimiesammattien harjoittajien palveluja käytetään väärin tarkoituksena huumekaupasta tai järjestäytyneestä rikollisesta toiminnasta saatujen voittojen pesu,
24. ei ole direktiivin mukaan soveliaista velvoittaa itsenäisiä lakimiesammattien harjoittajia ilmoittamaan epäilystä rahanpesusta lakimiehen tai asianajotoimiston edustaessa asiasta oikeuskäsittelyssä,
25. direktiivissä viitataan rahanpesun "vastustamisesta vastuussa oleviin viranomaisiin", joille epäilyttävistä liiketoimista on ilmoitettava; itsenäisten lakimiesammattien harjoittajien osalta, ja jotta otetaan asianmukaisesti huomioon lakimiehen vaitiolovelvollisuus asiakastaan kohtaan, jäsenvaltioille on annettava mahdollisuus nimetä asianajajaliitto tai muu ammatillinen järjestö vastuulliseksi viranomaiseksi; tällaisten ilmoitusten käsittelyä ja mahdollista toimittamista poliisi- tai oikeusviranomaisille koskevien sääntöjen laatiminen on jätettävä jäsenvaltioille, samoin kuin asianajajaliittojen tai ammatillisten elinten ja rahanpesun torjunnasta vastuussa olevien viranomaisten välisten yhteistyömuotojen määrittäminen,

⁽¹⁾ EYVL L 333, 9.12.1998, s. 1.

⁽²⁾ EYVL L 351, 29.12.1998, s.1.

26. rahoituspalveluja tilataan ja tarjotaan kasvavassa määrin siten (esimerkiksi postin, puhelimen tai tietokoneen välityksellä), että suora yhteys palvelun tarjoajan ja ostajan välillä on rajoitettu tai sitä ei ole lainkaan; myös näissä tapauksissa on noudatettava direktiivin säännöksiä asiakkaan henkilöllisyyden todistamisesta; rahanpesun yhteyskomitea on tutkinut näitä liiketoimia, joita suoritettaessa asiakas ei ole henkilökohtaisesti paikalla, ja hyväksynyt periaatteet ja menettelyt, joiden mukaan asiakkaan henkilöllisyys on todistettava; nämä periaatteet ja menettelyt on sisällytettävä direktiiviin liitteenä,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Direktiiviä 91/308/ETY muutetaan seuraavasti:

1. Korvataan 1 artikla seuraavasti:

"1 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

A. 'luottolaitoksella' direktiivin 77/780/ETY ⁽¹⁾ 1 artiklan ensimmäisessä luetelmakohdassa määriteltyjä luottolaitoksia, mukaan lukien tuon artiklan kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitetut sellaisten luottolaitosten yhteisössä sijaitsevat sivukonttorit, joiden kotipaikka on yhteisön alueella tai sen ulkopuolella,

B. 'rahoituslaitoksella'

1. yritystä, joka ei ole luottolaitos ja jonka pääasiallisen toiminnan muodostaa yhden tai useamman direktiivin 89/646/ETY liitteessä olevan luettelon 2–12 ja 14 kohtaan sisältyvän toiminnan harjoittaminen; näihin sisältyy valuutanvaihtotoimistojen ja valuutansiirtotoimistojen toiminta,

2. vakuutusyritystä, joka on saanut toimiluvan direktiivin 79/267/ETY ⁽²⁾ mukaisesti, siltä osin kuin se harjoittaa kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa,

3. direktiivin 93/22/ETY 1 artiklassa tarkoitettua si-
joituspalveluyritystä;

tämä rahoituslaitoksen määritelmä kattaa sellaisten rahoituslaitosten yhteisön alueella sijaitsevat sivukonttorit, joiden kotipaikat ovat yhteisön alueella tai sen ulkopuolella,

C. 'rahanpesulla' seuraavaa toimintaa, jos sitä harjoitetaan tahallisesti:

— varojen muuntaminen tai siirtäminen tietoisena siitä, että ne on saatu rikollisesta toiminnasta tai tällaiseen toimintaan osallistuen, tarkoituksin salata tai peittää niiden laiton alkuperä tai auttaa tällaisen toiminnan harjoittamiseen osallistuvaa välttämään hänen toimintansa oikeudellisia seuraamuksia,

— varojen todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin, niitä koskevien määräämistömiin, liikkeiden taikka niiden todellisen omistajan tai niitä koskevien oikeuksien salaaminen tai peittely tietoisena siitä, että kyseiset varat on saatu rikollisesta toiminnasta tai tällaiseen toimintaan osallistuen,

— varojen hankkiminen, hallussa pitäminen tai käyttö tietoisena niiden vastaanottohetkellä siitä, että ne on saatu rikollisesta toiminnasta tai tällaiseen toimintaan osallistuen,

— osallistuminen kolmessa edellä olevassa kohdassa tarkoitettuihin toimiin tai yhteenliittyminen niitä varten taikka niitä koskeva yritys, avunanto, yllytys, suosiminen ja neuvominen.

Tietoisuus, tahallisuus tai tarkoitus, jota mainittujen toimien tunnusmerkistössä edellytetään, on voitava todeta objektiivisten tosiasiallisten olosuhteiden perusteella.

Rahanpesu on kyseessä myös, vaikka rahanpesun kohteena olevat varat ovat saaneet alkunsa toisen jäsenvaltion alueella tai yhteisön ulkopuolisessa maassa suoritetuista toimista.

D. 'varoilla' kaikenlaista varallisuutta kuten esineitä tai aineettomia oikeuksia, irtainta ja kiinteää omaisuutta sekä sellaisia oikeudellisia todistuksia ja asiakirjoja, jotka ovat osoituksena tällaisten varojen omistuksesta tai osuudesta niihin.

E. 'rikollisella toiminnalla'

— Wienin yleissopimuksen ⁽³⁾, 3 artiklan 1 kappaleen a kohdassa määriteltyä rikosta,

⁽¹⁾ EYVL L 322, 17.12.1977, s. 30.

⁽²⁾ EYVL L 63, 13.3.1979, s. 1

⁽³⁾ Wienissä 19. joulukuuta 1988 tehty Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus huumaus- ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan estämiseksi.

- osallistumista järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvään toimintaan,
- petosta, korruptiota tai muuta lainvastaista toimintaa, joka vahingoittaa tai todennäköisesti vahingoittaa Euroopan yhteisöjen taloudellisia etuja, ja
- kaikkea muuta kussakin jäsenvaltiossa tämän direktiivin soveltamista varten sellaiseksi määriteltyä rikollista toimintaa.

F. 'toimivaltaisella viranomaisella' kansallisia viranomaisia, joilla lain tai asetuksen nojalla on valtuudet valvoa kaikkia laitoksia ja henkilöitä, joihin sovelletaan tämän direktiivin säännöksiä."

2. Lisätään 2 a artikla seuraavasti:

"2a artikla

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tässä direktiivissä säädettyjä velvoitteita sovelletaan seuraaviin laitoksiin:

1. tämän direktiivin 1 artiklan A alakohdassa määritelty luottolaitokset,
2. tämän direktiivin 1 artiklan B alakohdassa määritelty rahoituslaitokset, ja

seuraaviin oikeushenkilöihin tai luonnollisiin henkilöihin näiden harjoittaessa ammattitoimintaa

3. ulkopuoliset kirjanpitäjät ja tilintarkastajat
4. kiinteistönvälittäjät
5. notaarit ja muut itsenäiset lakimiesammattien harjoittajat näiden avustaessa tai edustaessa asiakkaitaan seuraavissa toimissa:
 - a) kiinteistöjen tai liiketoimintayksiköiden ostaminen tai myyminen,
 - b) asiakkaan rahavarojen, arvopaperien tai muiden varojen käsittely,
 - c) pankki-, säästö- tai arvo-osuustilien avaaminen ja hoitaminen,
 - d) yritysten, säätiöiden ja vastaavien yhteisöjen perustaminen, johtaminen tai toiminnasta vastaaminen,
 - e) muiden kuin c alakohdassa mainittujen rahoitustapahtumien suorittaminen;
6. jalokivien tai jalometallien tapaisten arvokkaiden tuotteiden välittäjät,
7. rahan kuljettajat,
8. pelikasinojen johtajat, omistajat ja toiminnasta vastaavat."

3. Korvataan direktiivin 3 artikla seuraavasti:

"3 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tässä direktiivissä tarkoitetut luotto- ja rahoituslaitokset vaativat asiakkaitaan todistamaan henkilöllisyytensä todistusvoimaisella asiakirjalla, erityisesti laitosten kyseessä ollessa, kun ne aloittavat liikesuhteen, ja kun ne avaavat tilin tai säästötilin taikka tarjoavat säilytyspalveluja.

2. Vaatimus henkilöllisyyden todistamisesta koskee myös muita kuin 1 kohdassa tarkoitettuja asiakkaita silloin, kun heidän kanssaan suoritettavien liiketoimien kohteena oleva rahamäärä on vähintään 15 000 euroa riippumatta siitä, suoritetaanko liiketoimi yhdellä kertaa tai useina erillisinä, ilmeisesti toisiinsa yhteydessä olevina toimina. Jos rahamäärä ei ole tiedossa ajankohtana, jona toimeen ryhdytään, kyseisen laitoksen on todettava henkilöllisyys heti kun se saa rahamäärän tietoonsa ja toteaa, että vähimmäismäärä on saavutettu.

Kun laitos ryhtyy liikesuhteeseen tai tekee liiketoimen sellaisen asiakkaan kanssa, joka ei ole fyysisesti läsnä henkilöllisyyden todistamista varten, sovelletaan liitteessä määritettyjä periaatteita ja menettelyjä.

3. Poiketen siitä, mitä 1 ja 2 kohdassa säädetään, vaatimus henkilöllisyyden todistamisesta ei koske vakuutussovimuksia, joita direktiivissä 79/267/ETY tarkoitetut vakuutusyritykset tekevät tuon direktiivin soveltamisalaan kuuluvan toiminnan yhteydessä, jos kausittaisen vakuutusmaksun tai kausittaisten vakuutusmaksujen vuotuinen määrä ei ole enempää kuin 1 000 euroa tai jos yhdellä kertaa suoritettavan vakuutusmaksun määrä ei ole enempää kuin 2 500 euroa. Jos kausittaisen vakuutusmaksun tai kausittaisten vakuutusmaksujen vuotuista määrää korotetaan siten, että ne ylittävät 1 000 euron vähimmäismäärän, vaaditaan henkilöllisyyden todistamista.

3 a. Poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, vaatimus henkilöllisyyden todistamisesta koskee niitä pelikasinojen asiakkaita, jotka ostavat tai vaihtavat pelimerkkejä vähintään 1 000 euron arvosta.

4. Jäsenvaltiot voivat säätää, että henkilöllisyyden todistaminen ei ole pakollista sellaisten vakuutussovimusten osalta, jotka liittyvät työsopimukseen tai vakuutetun ammattiin perustuviin eläkejärjestelyihin, edellyttäen, että näihin sopimuksiin ei liity takaisinostolauseketta ja että niitä ei voida käyttää lainan vakuutena.

5. Jos on epäilyksiä siitä, toimivatko edellisissä kohdissa tarkoitetut asiakkaat omaan lukuunsa, tai kun on varmaa, että he eivät toimi omaan lukuunsa, laitosten ja henkilöiden, joihin tätä direktiiviä sovelletaan, on kohtuullisella tavalla koetettava hankkia tieto niiden todellisesta henkilöllisyydestä, joiden puolesta nuo asiakkaat toimivat.

6. Laitosten ja henkilöiden, joihin tätä direktiiviä sovelletaan, on suoritettava tällainen henkilöllisyyden toteaminen aina epäiltäessä rahanpesua, vaikka liiketoimen kohteena oleva rahamäärä jää säädettyjä vähimmäismääriä pienemmäksi.

7. Laitosten ja henkilöiden, joihin tätä direktiiviä sovelletaan, ei tarvitse noudattaa tässä artiklassa säädettyä vaatimusta henkilöllisyyden todistamisesta, jos myös asiakas on tässä direktiivissä tarkoitettu luotto- tai rahoituslaitos.

8. Jäsenvaltiot voivat säätää, että 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin toimiin liittyvät vaatimukset henkilöllisyyden todistamisesta täyttyvät, kun todetaan, että liiketoimeen liittyvä maksu veloitetaan tililtä, joka on 1 kohdan vaatimusten mukaisesti avattu asiakkaan nimiin tässä direktiivissä tarkoitettussa luottolaitoksessa.”

4. Korvataan direktiivin 4 ja 5 artiklassa käytetty ilmaisu ”luotto- ja rahoituslaitokset” ilmaisulla ”laitokset ja henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan”.

5. Korvataan direktiivin 6 artikla seuraavasti:

”6 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että laitokset ja henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan, sekä niiden johtajat ja työntekijät ovat varauksettomasti yhteistyössä rahanpesun vastustamisesta vastuussa olevien viranomaisten kanssa

a) ilmoittamalla näille viranomaisille oma-aloitteisesti kaikista seikoista, jotka saattavat viitata rahanpesuun,

b) toimittamalla näille viranomaisille niiden pyynnöstä kaikki tarvittavat tiedot sovellettavassa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

2. Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettut tiedot on toimitettava sen jäsenvaltion, johon laitos tai henkilö on sijoittautunut, niille viranomaisille, jotka ovat vastuussa rahanpesun torjunnasta. Nämä tiedot toimittaa tavallisesti laitoksen tai henkilön 11 artiklan 1 kohdassa säädettyjen menettelyjen mukaisesti nimeämä henkilö tai henkilöt.

3. Direktiivin 2 a artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen itsenäisten lakimiesammattien harjoittajien kyseessä ollessa jäsenvaltiot voivat nimetä tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi viranomaiseksi asianajajaliiton tai kyseessä olevan ammattiryhmän soveltuvan itsesääntelyelimen, jolloin jäsenvaltiot määrittävät soveliaat muodot näiden elinten ja muiden rahanpesun torjunnasta vastuussa olevien viranomaisten väliselle yhteistyölle.

Jäsenvaltiot eivät ole velvollisia soveltamaan 1 kohdassa säädettyjä velvoitteita näihin lakimiesammattien harjoittajiin

niiden tietojen osalta, jotka he saavat asiakkaaltaan voidakseen toimia tämän edustajana oikeuskäsittelyssä. Poikkeusta 1 kohdassa säädetystä ilmoittamisvelvollisuudesta ei sovelleta, mikäli on perusteltu syy epäillä, että neuvoja pyydetään tarkoituksena helpottaa rahanpesua.

4. Viranomaisille 1 kohdan mukaisesti toimitettuja tietoja saa käyttää vain rahanpesun torjuntaan. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää, että tällaisia tietoja saa käyttää myös muihin tarkoituksiin.”

6. Korvataan direktiivin 7 artikla seuraavasti:

”7 artikla

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että laitokset ja henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan, eivät toteuta liiketoimia, joiden ne tietävät tai epäilevät liittyvän rahanpesuun, ennen kuin ne ovat ilmoittaneet asiasta 6 artiklassa tarkoitetuille viranomaisille. Nämä viranomaiset voivat kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen edellytysten mukaisesti antaa määräyksen, jolla liiketoimi kielletään. Jos tällaisen liiketoimen epäillään liittyvän rahanpesuun ja jos sitä on mahdotonta jättää toteuttamatta tällä tavoin tai se todennäköisesti vaikeuttaisi yrityksiä jäljittää epäillyn rahanpesujärjestelyn edunsaajia, kyseisten laitosten on ilmoitettava viranomaisille asiasta välittömästi jälkikäteen.”

7. Korvataan direktiivin 8 artiklassa käytetty ilmaisu ”luotto- ja rahoituslaitokset” ilmaisulla ”laitokset ja henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan”.

8. Korvataan direktiivin 9 artikla seuraavasti:

”9 artikla

Laitoksen tai henkilön, johon tätä direktiiviä sovelletaan, tai työntekijän tai johtajan vilpittömässä mielessä ilmaisemat 6 ja 7 artiklassa tarkoitettut tiedot rahanpesun vastustamisesta vastuussa oleville viranomaisille eivät merkitse sopimukseen eikä lakiin, asetuksiin tai hallinnollisiin määräyksiin perustuvan, tietojen ilmaisemista koskevan rajoituksen rikkomista eikä laitosta tai henkilöä taikka näiden johtajia tai työntekijöitä voida asettaa minkäänlaiseen vastuuseen tällä perusteella.”

9. Korvataan direktiivin 10 artiklassa käytetty ilmaisu ”luotto- ja rahoituslaitokset” ilmaisulla ”laitokset ja henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan”.

10. Korvataan direktiivin 11 artiklassa käytetty ilmaisu ”luotto- ja rahoituslaitokset” ilmaisulla ”laitokset ja henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan”.

11. Korvataan 12 artikla seuraavasti:

"12 artikla

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että tämän direktiivin säännökset ulotetaan kokonaan tai osittain kosemaan sellaisia ammatteja ja yrityslajeja, joissa ei ole kyse 2 a artiklassa tarkoitetuista laitoksista ja henkilöistä, mutta joissa harjoitettava toiminta soveltuu erityisesti käytettäväksi rahanpesutarkoituksiin.

2. Kun kyseessä on petos, korruptio tai muu lainvastainen toiminta, joka vahingoittaa tai todennäköisesti vahingoittaa Euroopan yhteisöjen taloudellisia etuja, 6 artiklassa tarkoitettujen rahanpesun torjunnasta vastuussa olevat viranomaiset ja, toimivaltansa puitteissa, komissio tekevät yhteistyötä rahanpesun estämiseksi ja havaitsemiseksi. Tätä tarkoitusta varten ne vaihtavat epäilyttäviä liiketoimia koskevia asian kannalta merkityksellisiä tietoja. Näin vaihdettuihin tietoihin sovelletaan salassapitovelvollisuudesta annettuja sääntöjä.

3. Itsenäisten lakimiesammattien kyseessä ollessa jäsenvaltiot voivat vapauttaa asianajajaliitot ja ammatilliset itse-sääntelyelimet 2 kohdassa säädetyistä velvoitteista."

2 artikla

Kolmen vuoden kuluessa tämän direktiivin voimaantulosta komissio tekee direktiivin 91/308/ETY 17 artiklassa säädetyn ker-

tomuksen yhteydessä yksityiskohtaisen tutkimuksen itsenäisiin lakimiesammattien harjoittajiin sovellettavasta erityismenettelystä, asiakkaiden henkilöllisyyden toteamisesta niiden liiketoimien yhteydessä, joita suoritettaessa asiakas ei ole henkilökohtaisesti paikalla sekä mahdollisista vaikutuksista sähköiseen kaupankäyntiin.

3 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2001.

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiivin tai niitä virallisesti julkaistaessa niihin on liitettävä tällainen viittaus. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille.

LIITE

LUOTTO- JA RAHOITUSLAITOSTEN SUORITTAMA ASIAKKAIDEN (FYYSISTEN HENKILÖIDEN) HENKILÖLLISYYDEN TOTEAMINEN NIISSÄ TAPAUKSISSA, JOISSA ASIAKAS EI OLE HENKILÖKOHTAISESTI PAIKALLA

Direktiiviä sovellettaessa on noudatettava seuraavia periaatteita todettaessa asiakkaan henkilöllisyyttä, kun tämä ei ole henkilökohtaisesti paikalla:

- i) Menettelyllä on varmistettava, että asiakkaan henkilöllisyys todetaan asianmukaisesti.
- ii) Menettelyjä voidaan soveltaa, mikäli voidaan kohtuudella olettaa, että asiakas ei välttele välitöntä kontaktia salataksien todellisen henkilöllisyytensä, ja mikäli rahanpesua ei epäillä.
- iii) Menettelyjä ei sovelleta toimiin, joihin liittyy käteistä rahaa.
- iv) Direktiivin 11 artiklan 1 kohdassa säädetyissä sisäisissä tarkastusmenettelyissä on otettava erityisesti huomioon liiketoimet, joita asiakas ei suorita henkilökohtaisesti.
- v) Kun liiketoimen suorittavan laitoksen (jäljempänä 'sopimuksen tekävä laitos') vastapuoli on asiakas, henkilöllisyyden toteamisessa voidaan soveltaa seuraavia menettelyjä:
 - a) Käytetään asiakasta lähinnä olevaa sopimuksen tekävän laitoksen toimipistettä tai edustustoa, jotta henkilöllisyys voidaan todeta asiakkaan ollessa henkilökohtaisesti paikalla.
 - b) Jos henkilöllisyyden toteaminen suoritetaan ilman, että asiakas on henkilökohtaisesti paikalla,

— on vaadittava, että asiakas toimittaa jäljennöksen virallisesta henkilöllisyydestodistuksestaan tai kyseisen asiakirjan virallisen tunnistenumeron. Erityistä huomiota on kiinnitettävä asiakkaan osoitteen tarkistamiseen, mikäli se ilmoitetaan henkilöllisyydestodistuksessa (liiketoimea koskevat asiakirjat esimerkiksi lähetetään asiakkaan osoitteeseen kirjattuna kirjeenä vastaanottodistuksella varustettuna),

- ensimmäinen liiketoimeen liittyvä maksusuoritus maksetaan tilille, joka on avattu asiakkaan nimiin Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella sijaitsevassa luottolaitoksessa. Valtiot voivat sallia maksujen suorittamisen hyvämaineisten yhteisön ulkopuolisissa valtioissa sijaitsevien luottolaitosten tileille, mikäli kyseiset laitokset soveltavat vastaavia rahanpesun torjuntaa koskevia standardeja,
 - sopimuksen tekävän laitoksen on huolellisesti todettava, että sen tilin, jolle maksu suoritetaan, haltijan henkilöllisyys vastaa asiakkaan henkilöllisyystodistuksesta todettua (tai henkilöllisyystodistuksen numeron perusteella todettua) henkilöllisyyttä. Sopimuksen tekävän laitoksen on epäselvissä tilanteissa otettava yhteys luottolaitokseen, jossa tili on avattu, jotta tilinhaltijan henkilöllisyys voidaan varmistaa. Jos henkilöllisyyttä ei voida näin todeta, luottolaitosta on vaadittava toimittamaan tilinhaltijan henkilöllisyyden osoittava todistus, jossa vahvistetaan, että henkilöllisyyden toteaminen on suoritettu asianmukaisesti ja asiakkaan tiedot on rekisteröity direktiivin säännösten mukaisesti.
- c) henkilöllisyyden todistamisvaatimuksista voidaan tiettyjen vakuutusliiketoimien kyseessä ollessa poiketa, mikäli maksu "veloitetaan tililtä, joka on 1 kohdan vaatimusten mukaisesti avattu asiakkaan nimiin luottolaitoksessa (3 artiklan 8 kohta)".
- vi) Kun sopimuksen tekävän laitoksen vastapuoli on toinen laitos, joka toimii asiakkaan lukuun, toimitaan seuraavasti:
- a) Jos vastapuolen kotipaikka sijaitsee Euroopan unionissa tai Euroopan talousalueella, sopimuksen tekävän laitoksen ei tarvitse todeta asiakkaan henkilöllisyyttä (direktiivin 3 artiklan 7 kohta).
 - b) Jos vastapuolen kotipaikka on Euroopan unionin ja Euroopan talousalueen ulkopuolella, laitoksen on tarkistettava vastapuolen yksilöintitiedot (paitsi jos ne ovat yleisesti tiedossa) luotettavasta luotto- ja rahoituslaitosten hake- mistosta. Mikäli tietoja ei voida näin tarkistaa, laitoksen on pyrittävä tarkistamaan vastapuolen yksilöintitiedot yhteisön ulkopuolisen valtion valvontaviranomaisilta. Laitoksen on myös "kohtuullisella tavalla koetettava hankkia tieto" vastapuolen asiakkaan (liiketoimen edunsaaja) henkilöllisyydestä (direktiivin 3 artiklan 5 kohta). Tämä "kohtuullinen tapa" voi tarkoittaa yksinkertaisesti asiakkaan nimen ja osoitteen kysymistä, jos kyseisessä valtiossa sovelletaan vastaavia henkilöllisyyden todistamista koskevia vaatimuksia. Mikäli kyseisessä valtiossa ei sovelleta vastaavia henkilöllisyyden todistamista koskevia vaatimuksia, vastapuolelta voidaan myös pyytää todistusta, jossa todetaan, että asiakkaan henkilöllisyys on todettu ja rekisteröity asianmukaisesti.
- vii) Edellä mainitut menettelyt eivät estä muiden menettelyjen soveltamista, jos asiakkaan henkilöllisyys voidaan toimi- valtaisten viranomaisten mielestä niitä käyttäen todeta yhtä luotettavasti myös rahoitustoimissa, joita asiakas ei suorita henkilökohtaisesti.
-